

**Proves d'accés a cicles formatius de grau mitjà de formació professional inicial,
d'ensenyaments d'arts plàstiques i disseny, i d'ensenyaments esportius 2021**

Competència d'interacció amb el món físic

Sèrie 1

SOLUCIONS,

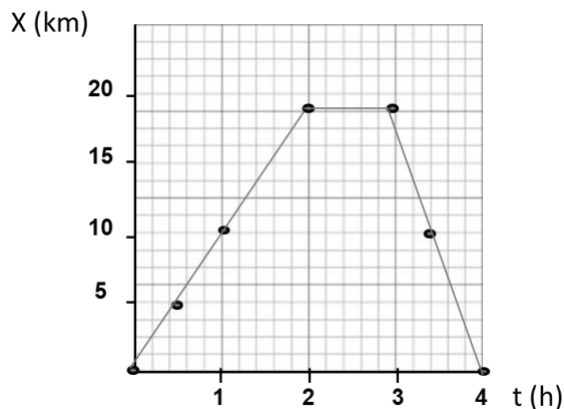
CRITERIS DE PUNTUACIÓ

I CORRECCIÓ

1. En Manel va sortir a fer una volta en bicicleta dissabte passat amb uns amics. Com sempre, i per tal de enregistrar els seus progressos, a mida que pedalava, el seu rellotge anava registrant les distàncies i el temps que anava fent. En arribar a casa, en Manel va voler saber si havia portat un bon ritme.

- a) Elaboreu la gràfica del moviment posició – temps (x-t) amb les dades que en Manel ha pogut extreure del seu rellotge.
[0,35 punts]

Posició (km)	0	5	10	15	20	20	20	10	0
Temps (h)	0	0,5	1	1,5	2	2,5	3	3,5	4

- b) Què ha passat entre la segona i la tercera hora de l'excursió?
[0,2 punts]

Que en Manel ha estat quiet.

- c) Quants quilòmetres ha recorregut en total?
[0,2 punts]

Tram 1: 20 km; Tram 2: ha estat quiet; Tram 3: 20 km

En total ha fet 40 km.

- d) Quina velocitat mitjana ha portat durant les dues primeres hores?
[0,25 punts]

$$v_m = \frac{X_f - X_i}{t_f - t_i} = \frac{20 - 0}{2 - 0} = 10 \text{ km/h}$$

2. Tenim tres provetes amb 30 cm^3 d'aigua cadascuna. Es submergeixen en la primera proveta uns cargols de massa 81 g; en la segona proveta, una clau que té una massa de 117 g, i en la tercera, 226 g de perdigons. En cadascuna de les provetes s'ha pogut observar com pujava el volum de l'aigua (marcat amb la línia negra).

- a) Suposant que aquests objectes són massissos, calculeu-ne la densitat de cadascun.
[0,75 punts]

Densitat 1: $m = 81 \text{ g}$; $v = v_f - v_i = 60 \text{ cm}^3 - 30 \text{ cm}^3 = 30 \text{ cm}^3$;

$$d = \frac{m}{v} = \frac{81 \text{ g}}{30 \text{ cm}^3} = 2,7 \text{ g/cm}^3$$

Densitat 2: $m = 117 \text{ g}$; $v = v_f - v_i = 45 \text{ cm}^3 - 30 \text{ cm}^3 = 15 \text{ cm}^3$;

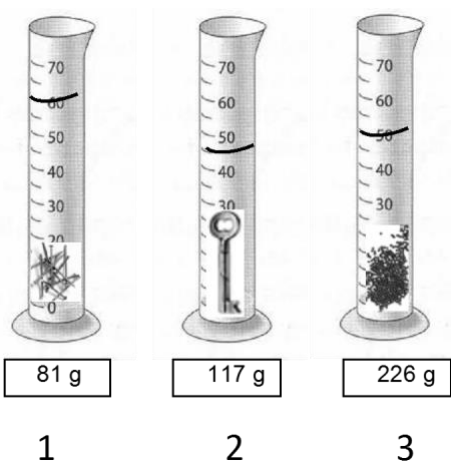
$$d = \frac{m}{v} = \frac{117 \text{ g}}{15 \text{ cm}^3} = 7,8 \text{ g/cm}^3$$

Densitat 3: $m = 226 \text{ g}$; $v = v_f - v_i = 50 \text{ cm}^3 - 30 \text{ cm}^3 = 20 \text{ cm}^3$;

$$d = \frac{m}{v} = \frac{226 \text{ g}}{20 \text{ cm}^3} = 11,3 \text{ g/cm}^3$$

b) De quines substàncies poden estar fets?

Dades: platí: $21,4 \text{ g/cm}^3$, alumini: $2,7 \text{ g/cm}^3$, plom: $11,3 \text{ g/cm}^3$, acer: $8,0 \text{ g/cm}^3$, ferro: $7,8 \text{ g/cm}^3$, plata: $10,5 \text{ g/cm}^3$
[0,25 punts]

<i>Proveta 1</i>	<i>Proveta 2</i>	<i>Proveta 3</i>
Alumini	Ferro	Plom

3. Classifiqueu les substàncies següents en mesclades (homogènies i heterogènies) i en substàncies pures (element o compost).

[1 punt]

Aigua del mar, maionesa, or, aigua amb sorra, vinagre, aire, fum, llet, diòxid de carboni i crom.

<i>Substància Pura</i>		<i>Mescla</i>	
<i>Element</i>	<i>Compost</i>	<i>Homogènia</i>	<i>Heterogènia</i>
Or	Diòxid de carboni	Aigua del mar	Maionesa
Crom		Vinagre	Aigua amb sorra
		Aire	Fum
			Llet

4. El primer astronauta que va trepitjar la Lluna va ser Neil Alden Armstrong.

a) Suposant que la seva massa era de 65 kg, quin era el seu pes a la Terra?

[0,3 punts]

Dades: g (Terra) = $9,81 \text{ m/s}^2$

$$P = m \cdot g = 65 \text{ kg} \cdot 9,81 \text{ m/s}^2 = 638 \text{ N}$$

b) Quant pesava a la Lluna? Era el mateix que a la Terra? Justifiqueu la resposta.

[0,4 punts]

Dades: g (Lluna) = $1,62 \text{ m/s}^2$

$$P = m \cdot g = 65 \text{ kg} \cdot 1,62 \text{ m/s}^2 = 105 \text{ N}$$

No és el mateix perquè el pes depèn directament de la gravetat i no és la mateixa la gravetat de la Terra que la de la Lluna.

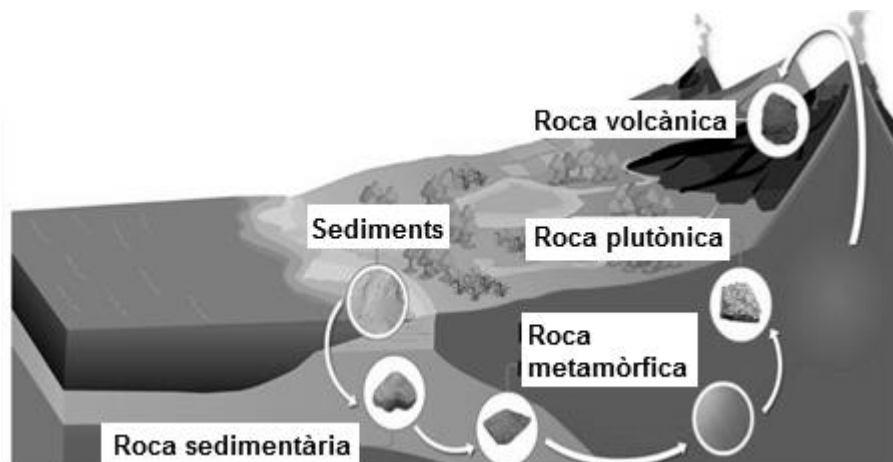
c) Quina era la massa de Neil Armstrong a la Lluna? La mateixa que a la Terra?

Justifiqueu la resposta.

[0,3 punts]

La massa a la Lluna serà la mateixa que a la Terra perquè no depèn de res més que de la quantitat de matèria i no de la gravetat.

5. Observeu la imatge següent:

a) A què fa referència?

[0,25 punts]

Al cicle de les roques.

b) Ompliu els espais en blanc de la imatge anterior amb les paraules següents: *roca volcànica, sediments, roca sedimentària, roca plutònica i roca metamòrfica.*

[0,5 punts]

c) Quina diferència hi ha entre roca volcànica i roca plutònica? Justifiqueu la resposta.

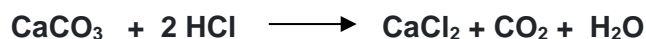
[0,25 punts]

La diferència es dona en el procés de solidificació del magma. Quan la solidificació del magma es produeix en la superfície o a poca profunditat, es parla de roca volcànica, i quan es dona a molta profunditat, es parla de roca plutònica.

6. El carbonat de calci (CaCO_3) quan reacciona amb l'àcid clorhídric ($\text{HCl}_{(\text{aq})}$) dona lloc a clorur de calci (CaCl_2), diòxid de carboni (CO_2) i aigua (H_2O).

a) Escriviu la reacció química que té lloc, i ajusteu-la.

[0,3 punts]

b) Si voleu fer la reacció amb 2,5 mols de CaCO_3 , quants grams de CaCO_3 necessitareu?

[0,3 punts]

Dades: massa atòmica: Ca = 40; C = 12; O = 16

$$M(\text{CaCO}_3) = 40 + 12 + 3 \cdot 16 = 100 \text{ g CaCO}_3$$

$$2,5 \text{ mol CaCO}_3 \cdot \frac{100 \text{ g CaCO}_3}{1 \text{ mol CaCO}_3} = 250 \text{ g CaCO}_3$$

c) Si voleu obtenir 10 g de CaCl_2 , quina massa de CaCO_3 necessitareu?

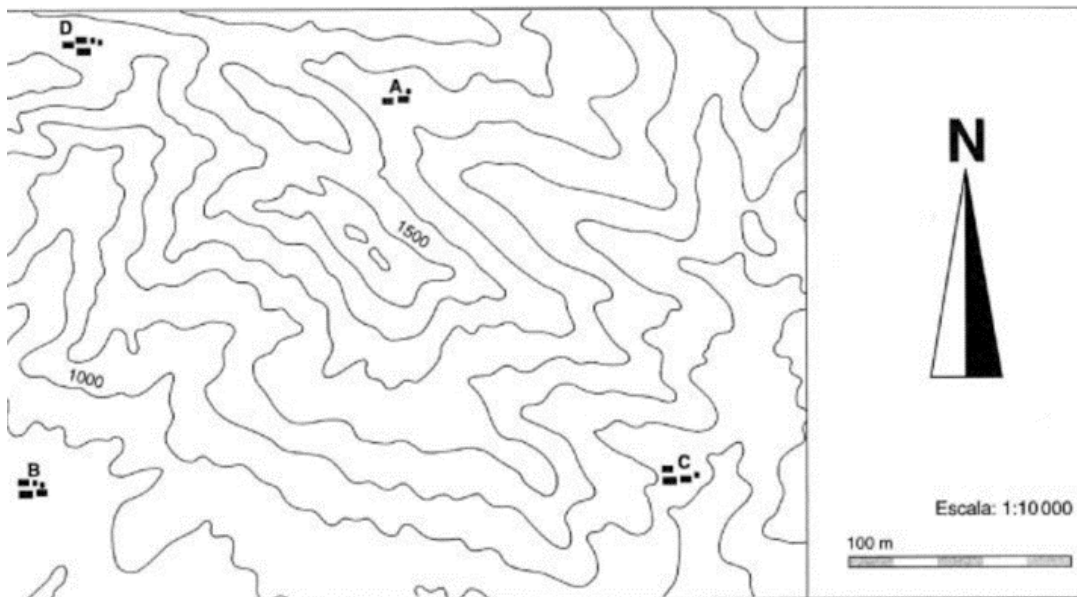
[0,4 punts]

Dades: massa atòmica: Ca = 40; C = 12; O = 16; Cl = 35,5

$$M(\text{CaCl}_2) = 40 + 2 \cdot 35,5 = 111 \text{ g CaCl}_2$$

$$10 \text{ g CaCl}_2 \cdot \frac{1 \text{ mol CaCl}_2}{111 \text{ g CaCl}_2} \cdot \frac{1 \text{ mol CaCO}_3}{1 \text{ mol CaCl}_2} \cdot \frac{100 \text{ g CaCO}_3}{1 \text{ mol CaCO}_3} = 9 \text{ g CaCO}_3$$

7. Per preparar una excursió de tres dies teniu el mapa de la zona que hi ha a continuació:
[1 punt: 0,2 punts per apartat]

- a) Quina informació podeu extreure de l'escala del mapa?

L'escala indica que cada centímetre mesurat sobre el mapa amb un regle representa 10.000 cm o 100 m en realitat.

- b) Quina és l'equidistància entre les corbes de nivell?

És de 100 m.

- c) Quina és la cota més alta?

La cota més alta és de 1.600 m

- d) Si l'excursió s'inicia en el punt C i finalitza en el punt D, i la distància en línia recta mesurada amb un regle són 8 cm, quina serà la distància en km que fareu?

$$8 \text{ cm} \cdot \frac{10.000 \text{ cm}}{1 \text{ cm}} = 80.000 \text{ cm} = 800 \text{ m} = 0,8 \text{ km}$$

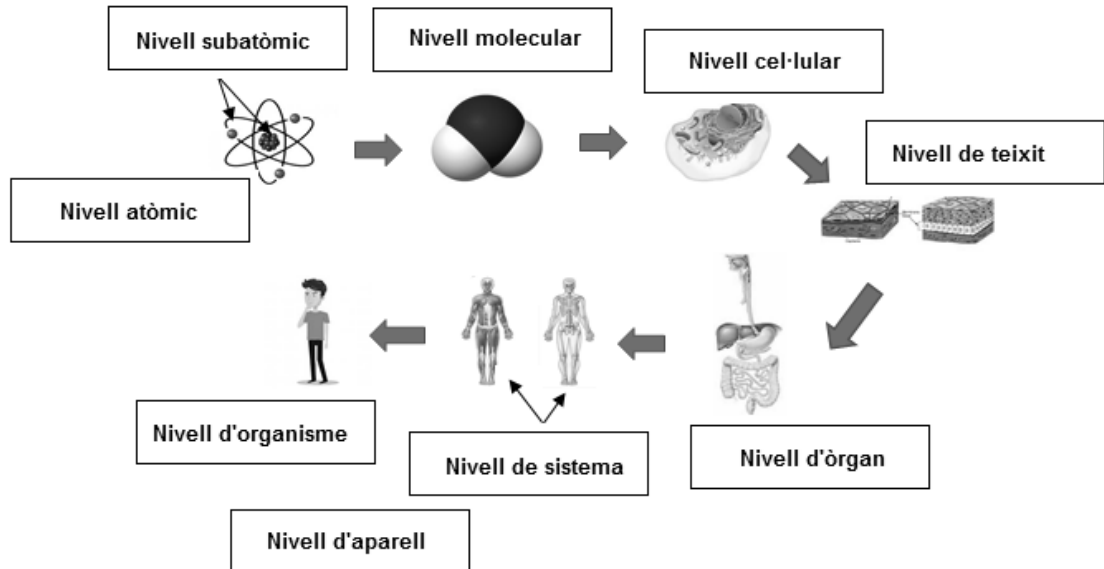
- e) Al llarg de l'excursió passareu per una vall o per un cim? Justifiqueu la resposta.

Es passa per un cim. S'observa amb les línies del mapa que per anar de C a D cal pujar al cim que es troba a 1.600 m i tornar a baixar-lo.

8. Relacioneu els diferents nivells d'organització del cos humà amb la imatge corresponent:

[1 punt: 0,2 punts per una resposta correcta i 0,1 punts per a la resta de respostes correctes]

Nivell d'aparell, nivell molecular, nivell d'organisme, nivell subatòmic, nivell de sistema, nivell cel·lular, nivell atòmic, nivell de teixit i nivell d'òrgan.

9. Des de 1968, any de la conferència sobre la Biosfera de la UNESCO, s'estan duent a terme moltes cimeres per tal de tractar el problema mediambiental que afecta el nostre planeta. Malauradament, no tothom n'està conscienciat i l'home encara està duent a terme activitats que sovint generen un impacte negatiu en el medi ambient.

- a) Indiqueu què és un impacte ambiental.
[0,3 punts]

És una modificació apreciable en el medi ambient produïda per l'activitat humana.

- b) Classifiqueu els impactes ambientals següents en positius o negatius.
[0,7 punts]

Procés de reforestació, sobreexplotació agrícola, vessament industrial accidental, soroll d'aeroport que afecta la població d'aus propera, declaració d'un espai com a zona protegida, emissió de gasos contaminants i enjardinament d'una zona urbana.

Positius: procés de reforestació, declaració d'un espai com a zona protegida, enjardinament d'una zona urbana.

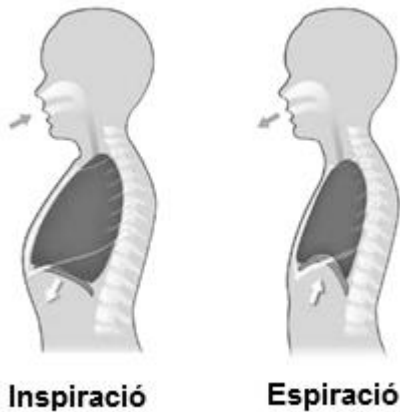
Negatius: sobreexplotació agrícola, vessament industrial accidental, soroll d'aeroport que afecta la població d'aus propera, emissió de gasos contaminants.

10. "Inspirar...expirar...inspirar...expirar", es tracta d'un procés que es fa sense pensar i amb el qual l'aire de l'atmosfera entra fins a l'interior dels pulmons per posteriorment sortir-ne de nou.

- a) Quins dos tipus de músculs hi intervenen?
[0,3 punts]

El diafragma i els músculs intercostals

- b) En la imatge següent, es representen els dos passos d'aquest procés d'inspiració i espiració. Indiqueu quin pas és cadascun i expliqueu breument en cada cas què està passant.
[0,4 punts]

Inspiració: el diafragma i els músculs intercostals es contrauen. Les costelles pugen i van cap endavant. Els pulmons s'inflen i l'aire amb oxigen entra als pulmons.

Espiració: el diafragma i els músculs intercostals es relaxen i les costelles es deprimeixen. L'aire carregat de diòxid de carboni surt pels pulmons i la caixa toràctica disminueix.

- c) En quin moment hi ha aportació d'oxigen als alvèols pulmonars?
[0,15 punts]

En la inspiració.

- d) En quin moment es produeix l'expulsió de diòxid de carboni?
[0,15 punts]

En l'espiració.